Siberkondriya Ölçe?i (S?BKÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Siberkondriya Ölçe?i (S?BKÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30202

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Siberkondriya Ölçe?i (S?BKÖ), Bat?gün ve arkada?lar? taraf?ndan 2018 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometri arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin internet üzerinden sa?l?kla ilgili bilgi aray??lar?n?n a??r? ve kayg?ya yol açan boyutunu, yani **siberkondriya** e?ilimlerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, modern teknolojinin sa?l?k anksiyetesi üzerindeki etkilerini de?erlendiren önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Ölçek, internet kullan?m?n?n yayg?nla?mas?yla birlikte ortaya ç?kan yeni bir psikolojik yap? olan siberkondriyan?n dört temel boyutunu kapsamaktad?r: a??r? arama, araman?n neden oldu?u s?k?nt?, araman?n durdurulmas?nda zorluk ve araman?n günlük i?levselli?e etkisi. Bu çal??ma, ölçe?in Türkçe popülasyonda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

Siberkondriya, Sa?l?k Anksiyetesi, ?nternet Kullan?m?, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Dijital Sa?l?k, Kayg? Bozukluklar?.

Yazarlar

A. D. Batigun, N. Gor, B. Komurcu, ?pek ?enkal Ertürk

Amaç

Siberkondriya Ölçe?i'nin (S?BKÖ) temel amac?, bireylerin interneti kullanarak sa?l?k belirtileri veya hastal?klar? hakk?nda a??r? ve tekrarlay?c? bilgi aramalar?n?n neden oldu?u **anksiyete** ve i?lev bozuklu?u seviyesini güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Geli?tirme çal??mas?, bu yap?y? Türk kültürüne özgü dil ve psikolojik dinamikler aç?s?ndan geçerli k?lmay? hedeflemi?tir.

Ölçek, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, internet kaynakl? sa?l?k kayg?s?n?n tespiti ve bu durumla ili?kili psikolojik müdahalelerin etkinli?inin de?erlendirilmesi için standart bir araç sa?lamay? amaçlamaktad?r.

Yap?

Ölçek, klasik **hipokondriyazis** (hastal?k kayg?s? bozuklu?u) kavram?n?n dijital ça?daki uzant?s? olarak kabul edilen siberkondriya yap?s?n? ölçmektedir. Siberkondriya, internette yap?lan sa?l?k aramalar?n?n, ki?inin durumunu kötüle?tiren bir kayg? döngüsüne yol açmas?yla karakterizedir.

Bat?gün ve arkada?lar? (2018) taraf?ndan yap?lan çal??ma, siberkondriyan?n dört ana faktör alt?nda kümelendi?ini göstermi?tir: 1) A??r? Arama ve Onay ?htiyac?, 2) Araman?n Neden

ARABPSYCHOLOGY.COM

Oldu?u S?k?nt? ve Anksiyete, 3) Aramay? Durdurmada Güçlük ve Kontrol Kayb?, ve 4) Araman?n Günlük Ya?am? Bozma Etkisi. Bu çok boyutlu yap?, siberkondriyan?n sadece bir arama al??kanl??? de?il, ayn? zamanda ciddi bir **kayg? bozuklu?u** bile?eni oldu?unu vurgulamaktad?r.

Geçerlik

Siberkondriya Ölçe?i'nin (S?BKÖ) geçerlik çal??malar?, yap?sal geçerlik ve kriter geçerli?ini içermektedir. Yap? geçerlik analizi, ölçe?in teorik olarak beklenen dört faktörlü yap?y? destekledi?ini ortaya koymu?tur.

Kriter geçerli?i kapsam?nda, S?BKÖ puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, genel sa?l?k anksiyetesi ve internet ba??ml?l???) beklenen yönde anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten de ölçmeyi amaçlad??? **siberkondriya** yap?s?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, S?BKÖ'nün toplam puan? ve alt faktörlerinin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?u rapor edilmi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Bu güçlü iç tutarl?l?k, ölçe?in farkl? uygulamalarda stabil ve tutarl? sonuçlar üretece?i anlam?na gelmektedir. Bu durum, S?BKÖ'nün hem klinik de?erlendirmeler hem de akademik ara?t?rmalar için güvenilir bir araç oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal temelini belirlemek amac?yla hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in dört boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu önermi?tir.

DFA ise bu dört faktörlü yap?n?n model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu faktörler, siberkondriyan?n farkl? psikolojik bile?enlerini (bili?sel, davran??sal ve duygusal) temsil etmekte olup, ölçe?in teorik çerçevesini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??mas? Likert format?n? ima eder.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin popülasyonu

Ya? Grubu: Genç Yeti?kinler ve Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Orijinal geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencileri ve çevrimiçi anketlere kat?lan yeti?kinler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i. Kat?l?mc?lardan, internet üzerinden sa?l?k bilgisi arama davran??lar?na ili?kin maddeleri belirli bir skalada (genellikle 5'li veya 6'l? Likert) derecelendirmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Siberkondriya Ölçe?i, Sa?l?k Kayg?s?, ?nternet Ba??ml?l???, Psikopatoloji, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Kaynakta belirtilmemi?tir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar ?pek ?enkal Ertürk için: isenkal@ankara.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Kaynakta detayl? adres belirtilmemi?tir. Sorumlu yazar?n ba?l? oldu?u kurum: Ankara Üniversitesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2018

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için genellikle sorumlu yazara e-posta yoluyla izin al?nmas? gerekmektedir. Ücret bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: cyberchondria-scale-cs-development-validity-and-reliability-study-toad.pdf

Kaynaklar

Batigun, A. D., Gor, N., Komurcu, B., & Senkal-Erturk, I. (2018). Cyberchondria Scale (CS): Development, validity and reliability study. *Dusunen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences, 31*(2), 148-162. doi: 10.5350/DAJPN2018310203

ARABPSYCHOLOGY.COM

Siberkondriya Ölçe?i (S?BKÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri orijinal kaynakta sa?lanmam??t?r. Kullan?m ve maddeler için lütfen yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM